

ئۇيغۇر سوت مەھكىمىسى - گۇۋاھچىلارنىڭ باياناتى

مېھراي مەزىنسۇفنىڭ يولدىشى مىرزات تاھىر توغرىسىدا گۇۋاھلىقى (UTFW2 – 024)

قىسقىچە مەزمۇنى

بۇ، گۇۋاھچىنىڭ ئېرى ئۈچۈن بەرگەن ۋاسىتىلىك گۇۋاھلىق باياناتى. گۇۋاھچى ئاۋستىرالىيە ۋە تەندىشى بولۇپ، ئۇنىڭ ئېرى 2017-يىلى 4-ئايدا ئاۋستىرالىيەگە كۆچۈشتىن ئىككى كۈن بۇرۇن قولغا ئېلىنغان. ئۇنىڭ ئېرى تۈركىيىدىكى پائالىيەتلىرى سەۋەبىدىن 3 كۈن سوراق قىلىنغان؛ پۈتۈن جەرياندا يولۋاس ئورۇندۇققا ئولتۇرۇش ۋە ئۇخلىغىلى قويماسلىكتەك جازاغا دۇچ كەلگەن. سوراق قىلىنىش جەريانىدا ۋە ئۇنىڭدىن كېيىن، ئېرى ھوشىدىن كەتكەنلىك سەۋەبىدىن دوختۇرخانىدا يېتىپ قالغان. ئۇنىڭدىن كېيىن ئۇ تۇتۇپ تۇرۇش لاگېرىغا ئېلىپ كېتىلگەن.

ئۇ تۇتۇپ تۇرۇلۇۋاتقاندا، ئۆزى ۋە ئائىلىسىدىكىلەرنىڭ ئالاقىلاشقان تەپسىلاتلىرىنى سۆزلەپ بېرىدۇ؛ ئۇ پەقەت سىن، سۈرەت ۋە خەت بىلەنلا چەكلىنىدۇ. ئۇنىڭ ئېرى كېيىن قايتا تەربىلەش مەكتىپىگە يۆتكەلگەن. بۇ ۋاقىتتا، ئۇنىڭغا خىتاي تىلىدا قىسقا تېلېفون قىلىشى ۋە بىر قىسقا سىنلىق سۆزلىشىشكە رۇخسەت قىلىنغان.

ئۇ تۇتۇپ تۇرۇلۇۋاتقان مەزگىلدە، ئۇرۇمچىنىڭ كوچىلاردا ساقچى پونكىتلىرى ۋە ساقچىلارنىڭ كۆپەيشى، نازارەت قىلىش سىستېمىسىنىڭ يېڭىلىنىشى قاتارلىق زور ئۆزگىرىش بولغانلىقىنى بايقىغان. ئۇ كۆپىنچە نەزلەرنىڭ، بولۇپمۇ چەتئەلگە ساياھەتكە چىققانلارنىڭ تۇتقۇن قىلىش نىشانى قىلىنغانلىقىنى بايقىغان. ئۇ ئېرنىڭ ئائىلىسىگە خەتەر ئېلىپ كېلىشتىن ئەنسىرەپ، رومال ئارتىماسلىقىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان يۈرۈش تۇرىش ھەرىكىتىنى ئۆزگەرتكەن.

كېيىن گۇۋاھچىنىڭ ئېرى، ئۆزىنىڭ پۈتكۈل تۇتۇپ تۇرۇش جەريانىدا، پىسخىكىلىق قىيىنچىلىقلارغا دۇچ كەلگەنلىكىنى بايان قىلغان. ئۇ لاگېرلاردا ئۇخلاشقا يول قويماسلىق، ئىزچىل نازارەت قىلىنىش، كامىرغا سولاش، يېمەكلىكتىن مەھرۇم قېلىش، خالىغانچە ھەددىدىن زىيادە جازا بېرىش قاتارلىق ئىنسان قىلىپىدىن چىققان ھەر خىل مۇئامىلىگە ئۇچرىغان. ئۇ يەنە مەھبۇسلارنىڭ كومپارتىيەنىڭ تەشۋىقات فىلىمى كۆرۈش ۋە جىنايىتىنى «ئىقرار قىلىش» قاتارلىق نەچچە سائەتلىك دەرسكە قاتنىشىشقا مەجبۇرلانغانلىقىنى ئاشكارىلىغان. قويۇپ بېرىلگەندىن كېيىن، ئۇ يەنلا ساقچىلارنىڭ پاراكەندىچىلىكىگە دۇچ كېلىپ، يەنە ئىككى قېتىم قايتا قولغا ئېلىنغان. 2020-يىلى 9-ئايدىن ئىتتۇارەن، گۇۋاھچى ئۇنىڭ بىلەن بولغان ئالاقىسىنى يوقاتقان.

مېھراي مەزىنسۇف (UTFW2 – 024)

1. مېنىڭ ئىسىمىم مېھراي مەزېنسۇف. مەن 27 ياش. مەن بىر ئۇيغۇر ، ئەمما مەن ئاۋستىرالىيەدە تۇغۇلۇپ چوڭ بولدۇم ، شۇڭا مەن تۇغما ئاۋستىرالىيە پۇقراسى .

2. بۇ مېنىڭ يولدىشىم ، ئۇنىڭ ئىسمى مېرزات تاھىر. ئۇ 30 ياش. ئۇ پايتەخت ئۇرۇمچىدا تۇغۇلغان ، دادىسى بىلەن ئۇلارنىڭ ئائىلە تىجارىتىدە ئىشلىگەن. ئۇلارنىڭ بىر كاۋاپ دۇكىنى بار بولۇپ ، ئۇ دادىسىنىڭ ئۇ يەردە ئىشلىشىگە ياردەم قىلاتتى .

3. يولدىشىم 2014-يىلى تۇنجى قېتىم تۈركىيەگە باردى. ئۇ ساياھەت ۋىزىسى بىلەن ئۇ يەرگە باردى. ئۇ بۇ يەردە 1 ئاي تۇرغان ۋە ئاخىرىدا تۈركىيەنى ھەقىقەتەن ياخشى كۆرىدىغان بولغاچقا ، ئۇ يەردە ئوقۇشنى قارار قىلغان. 2015-يىلى ئۇ ئوقۇغۇچى ۋىزىسى ئىلتىماس قىلغان ؛ ئۇ تۈرك تىلى مەكتىپىدىن تەكلىپ خېتى ئالغان ۋە شۇنىڭ بىلەن ئۇ تۈركىيەگە بارغان. ئۇ بۇ تىلنى تەخمىنەن 6 ئاي ئۆگەنگەن ، ئاندىن تۈركىيەدە ساياھەت يېتەكچىسى بولۇپ يەنە 6 ئاي ئىشلىگەن. يولدىشىم ئىستانبۇلدا تەخمىنەن 1 يىل ۋاقىت سەرپ قىلغان .

4. يولدىشىم ئىككىمىز 2016-يىلىنىڭ ئوتتۇرىلىرىدا تونۇشتۇق ، ئاندىن توي قىلىشنى قارار قىلدۇق. شۇنداق قىلىپ ، مەن 7-ئايدا مەن ئۇرۇمچىگە ساياھەتكە باردىم ۋە 8-ئايدا ئايدا يولدىشىم بىلەن توي قىلدىم. بىز توي قىلغاندىن كېيىن ، مەن دەرھال يولدىشىمنىڭ ئاۋستىرالىيە ۋىزىسىغا ئىلتىماس قىلدىم ؛ چۈنكى بىز ئۇنىڭ ئاۋستىرالىيەگە كېلىپ مەن بىلەن بىللە تۇرىدىغانلىقىنى قارار قىلدۇق. بىز ۋىزىنىڭ قوبۇل قىلىنىشىنى ساقلاۋاتقاندا ، مەن ئۇنىڭ بىلەن ئۇرۇمچىدا تۇراتتىم. ئاندىن 7 ئايدىن كېيىن يولدىشىمنىڭ ئاۋستىرالىيە ۋىزىسى قوبۇل قىلىندى ؛ بۇ 2017-يىلى 4-ئايدا ئىدى. بۇ بىز تۇنجى قېتىم ئۇيغۇرلارنىڭ ساقچىلار تەرىپىدىن ئېلىپ كېتىلگەن ۋە جازا لاگېرلىرىغا سولانغانلىقىنى ئاڭلاشقا باشلىغان ۋاقىتىمىز ئىدى .

5. شۇنداق قىلىپ ، يولدىشىم ئىككىمىز 12-ئاپرېل مېلبۇرنغا بارىدىغان بېلەتنى زاكاز قىلدۇق ؛ 4-ئاينىڭ 10-كۈنى كەچتە ، بىزنىڭ ئۆيىمىزگە 2 ساقچى كەلدى ، ئۇلار يولدىشىمنى ئېلىپ كەتتى .

6. يولدىشىم مېرزات تاھىر 2017-يىلى 4-ئاينىڭ 10-كۈنى كەچتە تۇنجى قېتىم قولغا ئېلىنغاندا ، ئۇ تۇتۇنچى / تۇدۇڭخابا رايونىدىن (ئۇنىڭ ئائىلە تىزىمىغا ئالدۇرغان) 2 ساقچىنىڭ تېلېفونىنى تاپشۇرۇۋالغان. ئۇلار يولدىشىمغا تېلېفوندا ئۇنىڭ بىلەن مۇھىم بىر ئىش توغرىسىدا پاراڭلىشىشنى خالايدىغانلىقىنى ئېيتقان ۋە ئۇلار ئۇنى كۆرۈش ئۈچۈن يولغا چىققانلىقىنى ، ئۇنىڭ ئۆيىدە ئۇلارنى ساقلىشىنى تەلەپ قىلغان. يولدىشىم بۇ تېلېفوننى تاپشۇرۇۋالغاندىن كېيىن ئەنسىرگەن ؛ چۈنكى بىز 4-ئاينىڭ بېشىدا ئۇيغۇرلارنىڭ يېرىم كېچىدە غايىب بولۇۋاتقانلىقىنى ئاڭلىغان ئىدۇق. قانداقلا بولمىسۇن ، يولدىشىمنىڭ ئائىلىسىدىكىلەر ئۇنى خاتىرجەم قىلدى ، چۈنكى ئۇ ئىلگىرى ساقچىلار بىلەن نەزەردىن ئاۋارىچىلىككە ئۇچرىمىغان ، بۇ بەلكىم ئەنسىرەيدىغان ئىش ئەمەس .

7. ئىككى پۇخراچى كېيىم كېيگەن ساقچى ئۆيىمىزگە كىرگەندە ، ئېرىمدىن سورىغان تۇنجى سوئال «سز چەتئەلگە چىقىپ باققانمۇ؟» بولدى. يولدىشىم ، «چىققان ، تۈركىيەدە بىر مەزگىل تۇرغان» دەپ جاۋاب بەردى. ساقچىلار بۇنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ، يولدىشىمدىن پاسپورتىنى بېرىشنى تەلەپ قىلدى ۋە ئۇلار پارپورتى دەرھال ئىلىۋالدى. ئۇلار ئۇنىڭ پاسپورتىنى كۆرۈپ ، تۈرك ۋىزىسى ۋە كىرىش-چىقىش نامىسىنى كۆرگەندىن كېيىن ، يولدىشىمنىڭ ئۇلار بىلەن بىللە ساقچىخانغا بېرىپ تېخىمۇ كۆپ سوئالغا جاۋاب بېرىشى كېرەكلىكىنى ئېيتتى. دەل مۇشۇ پەيتتە ، بىز مەسلىھەتنىڭ ئەمەلىيەتتە بۇ يەردە ئاخىرلاشمايدىغانلىقىنى ھېس قىلدۇق .

8. يولۇشۇم تترەشكە باشلىغان بولۇپ ، ئۇ ساقچىدىن ئۆزىدىن سورايدىغان سوئاللارنى ئۆيىدە سوراڭىنى ۋە ئۇنى ساقچىخانغا ئېلىپ بارماسلىقىنى ئۆتۈندى. يولدىشىم بىلەن ئىككىمىزنىڭ 4-ئاينىڭ 12-كۈنى مېلبۇرغا بارىدىغان بېلەتلىرىمىزنى زاكاس قىلىپ قويغانلىقىمىز ئۈچۈن ئۇلاردىن كەڭچىلىك قىلىشىنى ئۆتۈندۇق. ئۇلار بىزنىڭ پەريادىمىزنى ئاڭلاشنى رەت قىلدى ۋە ئۇلار بىلەن بىللە كېلىشى كېرەكلىكىنى ئېيتتى. يولۇشۇم كۆزىگە ياش ئېلىپ ئۆيىدىن چىقىپ كەتتى ، ئاتا-ئانىسى ئۇنىڭغا ۋە 2 ساقچىغا ئەگىشىپ ماڭدى. ئۇلار ئەمەلدارلاردىن ئۇلارنى قەيەرگە ئېلىپ كېتىدىغانلىقىنى ئېيتىپ بېرىشىنى ئۆتۈندى ، ئۇلار بىزگە بۇ ئورۇننى ئېيتىپ بەردى. يولۇشۇمنىڭ ئېيتىشىچە ، ئۇلار ئۇنى ئۆيىدىن ئېلىپ چىقىپلا چوڭ يولغا قاراپ ماڭغان ، ساقچىلار ئۇنى مەلتىق بىلەن قوراللانغان 3 ساقچى بىلەن ساقچى ماشىنىسىدا ئولتۇرغۇزغان .

9. يولۇشۇم ساقچىخاندا 3 كۈن سوراق قىلىندى. بۇ 3 كۈنلىك سوراق جەريانىدا ، ئۇ يولۇشۇم ئورۇندۇقىدا ئولتۇرۇشقا مەجبۇر بولۇپ ، ئۇيۇقىدىن مەھرۇم قالغان. ئۇ سوئال سوراڭىنىڭ كېچىچە داۋالاشقانلىقىنى ، ساقچىلارنىڭ نۆۋەت بىلەن ئۇنى سوراق قىلغانلىقىنى ، ئۇلار ئوخشاش سوئاللارنى قايتا-قايتا سورىغانلىقىنى ئېيتتى. ئۇلارنىڭ بارلىق سوئاللىرى يولدىشىمنىڭ تۈركىيەدە تۇرغان ۋاقتىدا ، ئۇ قەيەردە تۇرغانلىقى ۋە ئۇ تۇرغان مەزگىلدە كىم بىلەن مۇناسىۋىتى بارلىقى توغرىسىدا ئىدى. ساقچىلار ئۇنىڭ پاسپورتىدىكى كىرىش-چىقىش تامغىسىنىڭ كۆپ بولۇشىدىن ئەنسىرگەن. يولدىشىم تۈركىيەدە بىر يىل ئەتراپىدا تۇرغان بولسىمۇ ، شۇ يىلى ئۇ تويغا قاتنىشىش ۋە ئائىلىسىنى دائىم يوقلاش قاتارلىق شەخسىي سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن ئىستانبۇل بىلەن ئۇرۇمچى ئوتتۇرىسىدا ئىلگىرى-كېيىن بولۇپ سەپەر قىلغان .

10. بۇ 3 كۈندە ، مەن ھەر كۈنى ساقچىخاندا ئىدىم. قېيناتام مەسئۇل خادىملار بىلەن سۆزلىشىپ ، نېمە ئىش بولغانلىقىنى ۋە ئۇلارنىڭ يولدىشىمنى ئۇ يەردە قانچە ئۇزۇن تۇتۇپ تۇرىدىغانلىقىنى بىلىشكە تىرىشتى . 3-كۈنى مەن ئاساسلىق كىرىش ئېغىزىنىڭ ئالدىدا ئولتۇرغان ۋاقىتىدا ، يولۇشۇمنى بىرىنچى قەۋەتتىكى كامېراغا ئېلىپ چىقتى .

11. مەن ئولتۇرغان يەردىن ئېرىمنى تۇتۇپ تۇرغان كامېرا كۆرەتتىم ، ئەمما ئۇنىڭ بىلەن پاراڭلىشالمىدىم. ئۇ ماڭا قاراپ يىغلاپ كەتتى ، ئاندىن تۇيۇقسىز ھوشىدىن كەتتى ۋە يەرگە يىقىلدى. خادىملار ئالدىراپ-تېنەپ كىرىپ ئۇنى ئولتۇرغۇزماقچى بولدى ؛ ئەمما يولدىشىم ھوشىدىن كەتتى ، پۈتۈن بەدىنى تىترەپ كەتتى. ئۇزاق ئۆتمەي ، جىددىي قۇتقۇزۇش خادىملىرى يېتىپ كەلدى ؛ يولدىشىم دوختۇرخانىغا ئېلىپ بېرىلدى. بىر قاتارتەكشۈرۈشلەر ئېلىپ بېرىلىپ ، يولدىشىمدا ئالدىن مەۋقۇت بولغان ساغلاملىق مەسلىسى بار-يوقلۇقىنى ئېنىقلاپ چىقىشقا تىرىشتى. ئۇ دوختۇرخانىدا 24 سائەت تۇردى ، ئۇنىڭ بىلەن بىللە تۇرۇشقا رۇخسەت قىلىندىم. يولۇشۇم بۇ 24 سائەت ئىچىدە پۇخراسى كىيىم كىيگەن 4 ساقچى تەرىپىدىن نازارەت قىلىندى ؛ پەقەت تازىلىق ئۆيىگە بارغاندا ، ئۇلار ئاندىن ئۇنىڭ يېنىدىن ئايرىلدى .

12. 24 سائەتتىن كېيىن ساقچىلار يولۇشۇمنى ئېلىپ كەتتى ۋە ئائىلىسىدىكىلەرگە ئۇلار بىلەن بىللە ساقچىخانغا قايتىپ بارماسلىقىنى ئېيتتى. بىزگە ئۆيىگە قايتىشقا بۇيرۇق قىلدى ، يولدىشىمنىڭ يەنە بىر ھەپتە سوراق قىلىنىدىغانلىقىنى ، ئاندىن قويۇپ بېرىلىدىغانلىقىنى ئېيتتى. ئەمما ، بۇ ئەھۋال ئۇنداق بولمىدى ، چۈنكى بىز 3 كۈندىن كېيىن ساقچىلارنىڭ تېلېفونىنى تاپشۇرۇۋېلىپ ، يولدىشىمنىڭ يەنە بىر قېتىم ھوشىدىن كەتكەنلىكىنى ۋە ئۇلارنىڭ دوختۇرخانىغا ئېلىپ بېرىلۋاتقانلىقىنى ئۇقتۇق. بۇ ۋاقىتتا ، يولۇشۇم دوختۇرخانىدىن چىققاندىن كېيىن ، بىزنىڭ ئايرىلىشىمىز بىلەن ، ئۇلار ئۇنى دەرھال تۇتۇپ تۇرۇش ئورنىغا ئېلىپ كەتكەنلىكىنى ئېيتتى .

13. ئۇلارنىڭ تۇنجى قىلغان ئىشى ، ئۇنىڭ چىچىنى چۈشۈرۈۋېتىش بولۇپ ، ئۇلار ئۇنى قىپ يالڭاچ قىلىپ ئاقتۇرۇپ ، ئاندىن ھەر كۈنى ئوخشىمىغان ساقچىلار تەرىپىدىن ئوخشاش سوناللارنى سوراپ سوراق قىلغان. ئۇ كېچىدە ئۇيقۇدىن مەھرۇم قالغانلىقىنى ، كۈندۈزى ئۇخلىيالمىدىغانلىقىنى ئېيتتى. ئۇ ھەر قېتىم سوراق قىلىنىش ئۈچۈن ھۇجرىسىدىن ئېلىپ كېتىلگەندىن كېيىن ، ئۆزىنىڭ يولۋاس ئورۇندۇقىدا ئولتۇرۇشقا مەجبۇر بولغانلىقىنى ئېيتتى. بۇ 3 كۈندە يولدىشىم ئۇنىڭ يەيدىغان ياكى ئىچىدىغان نەرسىسىنىڭ يوقلىقىنى ئېيتتى.

14. يولدىشىم كېيىنكى 10 كۈنى دوختۇرخانىدا ئۆتكۈزدى. ئۇ بالنىستا ياتتى ، دوختۇرلار بىر يۈرۈش تەكشۈرۈشلەرنى ئېلىپ بېرىپ ، ئۇنىڭ نېمە كېسەل بولغانلىقىنى ئېنىقلاپ چىقىشقا تىرىشتى. بۇ ۋاقىتتا ، يولدىشىمنى پۇخراچى كىيىنگەن 4 ساقچى نازارەت قىلدى. ئۇلارنىڭ 2 سى ئۇيغۇرلار ، 2 نەپىرى خىتاي ئىدى. خادىملار ئايلاپ نۆۋەتچىلىكتە ئىشلىدى ، ئۇلار ئېرىمنى نەزەردىن نازارەتسىز يالغۇز قويىمىدى. بۇ 10 كۈن ئىچىدە ، ساقچىلار ماڭا يولدىشىمنىڭ يېنىدا تۇرۇشقا رۇخسەت قىلدى.

15. بۇ ۋاقىتتا ، بىز قوشنىلاردىن ۋە كوچىدىكى پىچىرلاشلاردىن بۇ «قايتا تەربىيەلەش مەكتەپلىرى» نى ئاڭلاشقا باشلىغان ئىدۇق. بىز بۇ مەكتەپلەر ھەققىدە ساقچىلاردىن سورىدۇق ؛ ئۇلار تۆتۈنچى / تودۇڭخابا رايونىدا مەكتەپ قۇرۇلمىغا چاقا ، يولدىشىمنىڭ ئۇ يەرگە ئېلىپ بېرىلىشىنىڭ مۇمكىن ئەمەسلىكىنى ئېيتتى. ئۇلار مۇنداق دېدى: ئەگەر يولدىشىم ھەمكارلاشسا ، بىر نەچچە ھەپتە ئىچىدە ھەممە ئىش ئاخىرلىشىدۇ. ئۇلار بىزگە ئەنسىرىمەسلىكىمىزنى ، پات يېقىندا ئاخىرلىشىدىغانلىقىنى ئېيتتى.

16. يولدىشىم ئۇلارغا ئىشەنمىدى ، ئۇ ماڭا ئۆزىنىڭ بۇ خادىملار تەرىپىدىن جىنايەتچىگە ئوخشاش مۇئامىلىدە بولۇۋاتقانلىقىنى ئېيتتى. ئۇ مۇنداق دېدى: گەرچە ئۇلار بۇ يەردە دوختۇرخانىدا بىز بىلەن ياخشى پاراڭلىشىۋاتقان بولسىمۇ ، ئەمما ئۇ تۇتۇپ تۇرۇلغاندا ئۇنىڭغا ھايۋاندىنمۇ ناچار مۇئامىلە قىلغان. يولدىشىم ئۇ تۇتۇپ تۇرۇش ئورنىغا قايتىشتىن كۆرە ئۆلۈپ كېتىشىنى خالايدىغانلىقىنى ئېيتتى. ئۇ دوختۇرخانىدا ياتقاندا ئۆزىنى كۆپ قېتىم ئۆلتۈرۈۋېلىش توغرىسىدا سۆز قىلدى.

17. 10-كۈنى يولدىشىمنىڭ قولغا ئېلىنىشىغا مەسئۇل ساقچى ئەمەلدارى دوختۇرخانىغا كېلىپ ، ئۇنىڭ بارلىق تەكشۈرۈش نەتىجىسىنىڭ نورمال چىققانلىقى ، ئۇنىڭ ساغلام ئىكەنلىكى ئۈچۈن ، ئۇنى ساقچىخانغا قايتۇرۇپ بېرىشنى تەلەپ قىلدى. يولدىشىم ئىككىمىز بىر-بىرىمىز بىلەن خوشلىشىشقا مەجبۇر بولدۇق. ساقچىلارنىڭ ، بىزگە پەقەت 2 ھەپتە ساقلىشىمىز ، ئاندىن يەنە بىر قېتىم كۆرۈشۈشىمىز كېرەكلىكىنى ئېيتقانلىقى ھېلىمۇ ئېسىمدە.

18. يولدىشىم تۇتۇپ تۇرۇش ئورنىغا قايتۇرۇپ كېتىلدى ؛ قېيىنئاناملار بىر ئالاقىلاشقۇچى ئارقىلىق بىزگە يولدىشىمنىڭ ساق سالامەت ئىكەنلىكى خەۋىرىنى يەتكۈزگەچە ، بىز ئۇنىڭدىن بىر نەچچە ھەپتە ھىچ خەۋەر ئاڭلىمىدۇق. ئۇزۇن ئۆتمەي بىزگە يولدىشىمغا كىيىم-كېچەك ۋە پۇل ئەكىلىشكە رۇخسەت قىلىنغانلىقىمىزنى ئېيتتى. قېيىناتام ئىككىمىز ھەر ھەپتە تۇتۇپ تۇرۇش ئورنىغا بېرىپ پۇل ۋە كىيىم ئەكىلىپ بەردۇق ، ئەمما بىر قېتىم كۆرۈشۈشكە رۇخسەت قىلىنمىدى.

19. ھەر كۈنى دېگۈدەك ئالاقىلاشقۇچىمىز دائىم بىزگە تېلېفون قىلىپ ، يولدىشىمنىڭ قانداق كېتىۋاتقانلىقىنى بىزگە خەۋەر قىلاتتى. ئۇ يولدىشىمنىڭ خىتايچە تىلىنىڭ قانداق قىلىپ ناھايىتى ياخشىلانغانلىقىنى ، قاراۋۇللار ۋە مەسئۇل خادىملار بىلەن ناھايىتى تېزلا ياخشى مۇناسىۋەت ئورناتقانلىقى توغرىسىدا سۆزلەپ بەردى. ئۇ بىزگە يولدىشىمنىڭ ئوقۇۋاتقانلىقىنى ، ئۇنىڭ ئالامەتە ياخشى قىلىۋاتقانلىقىنى ئېيتتى.

20. 2017 - يىلى 27- ئۆكتەبىر ، يولدىشىمىنىڭ تۇتۇپ تۇرۇش ئورنىدا تۇرغاندىكى سىن ۋە سۈرىتىنى تاپشۇرۇۋالدۇق . باشقا ئالاقىلاشقۇچى بىزنىڭ بۇ سۈرەتلەرگە ئىگە بولۇشىمىزغا ياردەم قىلغان . يولدىشىمىنىڭ 2017 - يىلى 6- ئاينىڭ 5- كۈنى خىتاي تىلىدا يازغان خېتىنى تاپشۇرۇۋالدۇق .

21. ئايرىم-ئايرىم 3 قېتىم يولدىشىمىنىڭ تېخىمۇ كۆپ سۈرىتىنى تاپشۇرۇۋالدۇق . بۇ سۈرەتلەرنىڭ ھەممىسىدە ئۇ يېشىل رەڭلىك جىلتىگە كىيگەن بولۇپ ، بىز بۇنىڭ قولغا ئېلىنغانلارنى تۈرلەرگە ئايرىشنىڭ بىر ئۇسۇلى ئىكەنلىكىنى بايقىدۇق . بىزگە يېشىل رەڭنىڭ بۇ كىشىلەرنىڭ پەقەت ۋاقىتلىق مەھبۇسلار ئىكەنلىكى ، ئۇلارنىڭ خەتەرلىك ياكى تەھدىت دەپ قارالمايدىغانلىقى سىمۋول قىلىنغانلىقى ئېيتىلدى . 2017- يىلى 12- ئاينىڭ 20- كۈنى ، تارتىلغان بۇ سۈرەتلەرنىڭ بىرىدە ئېرىمنىڭ دەرسخانىغا ئوخشايدىغان بىر يەردە ئوقۇۋاتقانلىقىنى ئېنىق كۆرگىلى بولىدۇ . ئۇ كامېرادىن يىراققا نەزەر سېلىپ ئولتۇرغان ، قولدا قەلەم ۋە خاتىرە دەپتەر بار ئىدى .

22. يولدىشىم قولغا ئېلىنغاندىن كېيىن ، مەن ئۇرۇمچىدە يەنە 6 ئاي تۇردۇم . بۇ 6 ئاي ئىچىدە مەن شەھەردە يۈز بېرىۋاتقان غايەت زور ئۆزگىرىشلەرنى بايقىدىم . ساقچى پونكىتى ھەر 500 مېتىر ئىچىدە بىردىن قۇرۇلۇۋاتاتتى . كوچىلاردا كۆپلىگەن ساقچىلار بولۇپ ، كۆزىتىش سىستېمىسى يېڭىلاندى . نۇرغۇن كىشىلەر يوقاپ كەتتى ؛ دەسلەپتە يوقاپ كەتكەنلەرنىڭ كۆپىنچىسى ئەرلەر ئىدى . مەن كوچىلاردا كىم بىلەن پاراڭلاشسام ، ئۇلارنىڭ ئوغۇللىرى ياكى يولدىشى ئېلىپ كېتىلگەن . ساقچىلارنىڭ چەتئەلگە ساياھەتكە كەلگەن ئۇيغۇرلارنى نىشانلىغانلىقىنى بايقىدىم . ئۇ كىشىلەرنىڭ ئېلىپ كېتىلگەنلىكى ۋە باشقا دۇكانلارنىڭ باشقا دۆلەتلەردىن (بولۇپمۇ تۈركىيە) ئېكسپورتى توختىغانلىقى ئۈچۈن نۇرغۇن دۇكانلار تاقالغان .

23. بۇ ۋاقىتتا مەن روماننى سەللە (2017- يىلى ماي) شەكلىدە كىيىشكە باشلىدىم ، قىش كەلگەندە ، چېچىمنى يېپىش ئۈچۈن پوسما كىيىۋالدىم . گەرچە چەتئەللىك بولۇش سۈپىتىم بىلەن ساقچىلار بەلكىم مېنى روماننى سېلىۋېتىشكە زورلىيالمىسىمۇ ، ئەمما مەن ئۇلارغا «بەك دىندار» كۆرۈنمەسلىكىم ئۈچۈن ئۇنى باشقىچە ئۇسلۇبتا كىيىشنى قارار قىلدىم . كېيىنكى يىلى يەنى 2018- يىلى 3- ئايدا ، يولدىشىمىنىڭ ئائىلىسىدىكىلەرگە تېخىمۇ خەتەر ئېلىپ كېلىشتىن ئەنسىرەپ ، روماننى پۈتۈنلەي ئېلىۋەتتىم . مەنمۇ ئۆزۈمنى بىخەتەر تۇتۇش ئۈچۈن روماننى ئېلىۋەتتىم ، چۈنكى ساقچىلارنىڭ مېنىڭ چەتئەللىك ئىكەنلىكىمنى بىلىشكە ئامالى يوق ، ئەگەر ئۇلار مېنى «بەك دىندار» دەپ ئويلاپ ، مېنى قولغا ئېلىشنى قارار قىلسا ، مەن ئۇلارنىڭ ئالدى بىلەن مەن چەتئەللىكىم ياكى ئەمەسمۇ ، ئۇنى سورىمايدىغانلىقىنى بىلەتتىم .

24. شەخسىي سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن ، مەن 2017- يىلى ئۆكتەبىردە مېلبۇرغا قايتىپ كەلدىم . بۇ ۋاقىتتا قېيناتام بىلەن ئالاقىلاشتىم . 12- ئايدا ئۇلار ماڭا بىر خادىمدىن يولدىشىمىنىڭ تۇتۇپ تۇرۇش ئورنىدىن قويۇپ بېرىلدىغانلىقىنى ئاڭلىغانلىقىنى ئېيتتى . مەندە يەنىلا ۋاخى توشمىغان خىتاي ۋىزىسى بار ئىدى ، شۇڭا بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ بىر نەچچە ھەپتە ئىچىدە ئۇرۇمچىگە قايتىدىغان بىلەتلىرىمنى زاكاز قىلدىم . مەن 12- ئاينىڭ ئاخىرىدا ئۇرۇمچىگە قايتىپ بېرىپ ، يولدىشىمىنىڭ قويۇپ بېرىلگەنلىك خەۋىرىنى ساقلىدىم ، ئەمما ئۇ كەلمىدى .

25. كېيىن 2018- يىلى 3- ئايدا يولدىشىمىنىڭ ئۆزىدىن كەلگەن تېلېفوننى تاپشۇرۇۋالدىم ، ئۇ «قايتا تەربىيەلەش مەكتىپى» گە يۆتكەلگەن ئىدى . بۇ جەرياندا يولدۇشۇم ھەر 2-3 ھەپتەدە بىر قېتىم ئائىلىسى بىلەن 3 مىنۇت تېلېفوندا سۆزلىشىشكە رۇخسەت قىلىنغان ئىدى . ئۇ بۇ تېلېفون بىلەن سۆزلىشىش جەريانىدا خىتايچە سۆزلەشكە مەجبۇر بولدى ، ئەمما

مەن سۆزلىيەلمىگەچكە ساقچىلار ئۇنىڭ ماڭا ئانا تىلىمىزدا سۆزلىشىگە يول قويدى. تېلېفونىمىز نازارەت قىلىنىۋاتقانلىقتىن ، شۇنداقلا سۆزلىشىش ۋاقتى بەك قىسقا بولغانلىق سەۋەبىدىن ، بىزنىڭ سۆھبىتىمىز ئىنتايىن چەكلىك ئىدى .

26. يولدۇشۇم ھەر قېتىم تېلېفون قىلغاندا ، ئۇ ئوخشاش گەپنى قىلاتتى ، ئۇنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى ، ئوقۇشىنىڭ ئوڭۇشلۇق بولۇۋاتقانلىقىنى ، بىزنىڭ ئۇنىڭ ئەھۋالىدىن ئەنسىرىمەسلىكىمىز كېرەكلىكىنى ئېيتتى. ئۇ ھەمىشە مېنى قانچىلىك سېغىنغانلىقىنى ، مېنى قانچىلىك كۆرگۈسى بارلىقىنى ئېيتىپ بېرەتتى. ئۇنىڭ ئەڭ چوڭ قورقىدىغىنى مېنىڭ ئۇنى ساقلىماسلىقىم ئىدى ؛ شۇڭا بۇ تېلېفونلىشىش جەريانىدا ، ئۇ ھەمىشە مەندىن ئۇنى ساقلاشنى ۋە ئۇنىڭدىن ئايرىلماسلىقىنى ئۆتۈندى. مەن ئۇنى توختىماي خاتىرجەم قىلدىم ۋە پۈتۈن كۈچۈم بىلەن كۆز ياشلىرىمنى بېسىۋالدىم. يولدۇشۇم ، ئەگەر بىز يىغلىساق ئۇنىڭ تېلېفون ئىمتىيازلىرى تارتىۋېلىنىدۇ دېدى .

27. 2017 - يىلى 4 - ئاينىڭ 24 - كۈنى ، قېيىنئاناملار ساقچى خادىملىرىنىڭ تېلېفونىنى تاپشۇرۇۋېلىپ ، يولدۇشۇم بىلەن ئۇلار ئورۇنلاشتۇرماقچى بولغان سىنلىق سۆزلىشىشكە رۇخسەت قىلىنغانلىقىمىزنى ئېيتتى. ئۇلار بىزگە قەيەردە كۆرۈشۈشنى ، سىنلىق تېلېفوننىڭ قايسى ۋاقىتتا ئېلىپ بېرىلدىغانلىقىنى ئېيتتى. بىز ماشىنا ھەيدەپ تۇتۇنخى / تۇدۇڭخابا رايونىغا قاراپ يولغا چىقىپ ، ئۆزىمىزنى تاشلىۋېتىلگەن بانكا بىناسىغا يېتەكلەۋاتقانلىقىمىزنى بايقىدۇق. بىزنىڭ ماشىنىمىزدىن باشقا ، يەنە ماشىنا توختىتىش مەيدانىغا توختىتىلغان باشقا بىر قانچە ماشىنا بار ئىدى .

28. بىز ساقچىلار بىلەن بىرگە بىناغا كىردۇق ۋە ئۆزىمىزنى تىزىملىتىدۇق ، ئاندىن بىزنى چاقىرىلغۇچە ساقلاشنى ئېيتتى. مەن ساقلاۋاتقان باشقا 2 ئائىلىنىڭ بارلىقىنى بايقىدىم. ئۇلار ماڭا ئۆزلىرىنىڭ بۇ «قايتا تەربىيەلەش مەكتىپى» دە ئوقۇۋاتقان ئائىلە ئەزالىرى بىلەن سىنلىق سۆزلىشىشنى ساقلاۋاتقانلىقىنى ئېيتتى. بىر ئائىلىگە نىسبەتەن ، بۇ ئۇلارنىڭ تۇنجى قېتىملىقى ئەمەس ، يەنە بىر ئائىلە ئۈچۈن بۇ ئۇلارنىڭ بىزگە ئوخشاش تۇنجى قېتىملىقى. يولدۇشۇم بىلەن سىنلىق تېلېفون قىلىدىغان ئۆيگە كىرىشتىن بۇرۇن ، بىز ئاقتۇرۇلدۇق ۋە بارلىق شەخسىي نەرسىلىرىمىزنى ساقچىلار ئېلىپ كەتتى. بىزگە يەنە يىغلىماسلىق ۋە نەق مەيدان قىلماسلىق بۇيرۇلدى ، بولمىسا تېلېفون دەرھال ئاخىرلىشىدۇ. سىنلىق تېلېفوننى 2-3 ساقچى نازارەت قىلغان بولۇپ ، تېلېفون 10-15 مىنۇت ئەتراپىدا داۋاملاشقان. ئۇلارنىڭ يېنىدا كارىۋات ۋە ئېگىز ئۆسۈملۈكلەر بىلەن ئۆيىنىڭ ئارقا كۆرۈنۈشى پۈتۈنلەي خىرەلەشتۈرگەنلىكىنى كۆردۇق .

29. يولدۇشۇمنى كۆرگىنىمدە ، ئۇنىڭ خېلىلا ئورۇقلىغانلىقىنى ۋە ئۇنىڭ ناھايىتى تاتىرىپ كەتكەنلىكىنى بايقىدىم. ئېرىمنىڭ ئۇنىڭ قانداق ئۆزگەرگەن ئادەم بولغانلىقى ۋە قانچىلىك ئۆگەنگەنلىكى ھەققىدە سۆزلىگەنلىكى ئېسىمدە. يولدۇشۇم بىلەن تېلېفوندا سۆزلىشىش جەريانىدا ، گەرچە مەن باشقىلارنى كۆرەلمىسەممۇ ، بىراق ئېرىمنىڭ يېنىدا ئۇنىڭغا قاراپ تۇرغان باشقا خادىملارنىڭ بارلىقىنى ئېيتالايتتىم. بىز ئۇنىڭ ئۇ يەردە نېمە ئىش قىلىۋاتقانلىقى توغرىسىدا تېخىمۇ كۆپ سوئاللارنى سورىماقچى بولغاندا ، بىزگە بۇ خىل سوئاللارنى سورىماسلىق ۋە باشقا ئىشلار توغرىسىدا سۆزلەشمەسلىك بۇيرۇلدى .

30. بۇ مېنىڭ يولدۇشۇم بىلەن تۇنجى قېتىم سىنئالغۇ تېلېفونىنى كۆرگەن / سۆزلىگەنلىكىم ، چۈنكى مەن ئاۋستىرالىيەگە كېتىپ ، يولدۇشۇمنى ئۇ يەردە ساقلىشىم ئەڭ ياخشى بولىدىغان ئوخشايدۇ دەپ ئويلىدىم ، شۇڭا 2017 - يىلى 4 - ئاينىڭ ئاخىرىدا مەن مېلبۇرنغا قايتىپ كەلدىم .

31. يولدۇشۇم جازا لاگېرىدا تۇرغاندا ، ئۇ ماڭا 2 پارچە خەت يازالغان. بۇ خەتلەرنىڭ بىرى خىتاي تىلىدا يېزىلغان بولۇپ ، ساقچىلار ئۇنىڭ خەتنى ئائىلىسىدىكىلەرگە يوللاشقارۇخسەت قىلغان. بۇ خەت 2018 - يىلى 5 - ئاينىڭ 14 - كۈنى

يېزىلغان بولۇپ ، مەن ئۇنى 2018-يىلى 6-ئاينىڭ 7-كۈنى ، 2 ئايدىن كېيىن تاپشۇرۇۋالدىم. ئىككىنچى خەت ئىنگلىزچە يېزىلغان بولۇپ ، ئۇ غەيرى يوللار ئارقىلىق ئەۋەتىلگەن. مەن بۇ خەتنى ئالاقىلاشقۇچى ئارقىلىق تاپشۇرۇۋالدىم. بۇ خەت 2018-يىلى 5-ئاينىڭ 21-كۈنى يېزىلغان ؛ ئەمما يولدىشىم بۇ خەتنى بىر نەچچە ئايدىن كېيىن 2018-يىلى 7-ئاينىڭ 5-كۈنى يوللاش ئىمكانىيىتىگە ئىرىشكەن. بۇ خەتتە ئۇنىڭ ئەھۋالى توغرىسىدا ھېچقانداق تەپسىلات يوق ، ئەمما ئۇنىڭغا ماڭا بولغان مۇھەببەت يېزىلغان. يولدىشىم ، ئۆزىنىڭ ياخشى ئىكەنلىكىنى ، پات يېقىندا مېنىڭ يېنىمغا كېلىدىغانلىقىنى دەپ مېنى خاتىرجەم قىلدى.

32. يولۇشۇم 2019-يىلى 5-ئاينىڭ 22-كۈنى قويۇپ بېرىلدى. ساقچىلار يولدىشىمنىڭ ئوقۇش پۈتتۈرگەنلىكىنى ، ئوقۇشنى تاماملىغانلىقىنى ، ئۆيىگە قايتىپ ، جەمئىيەتكە قايتىپ خىزمەت قىلالايدىغانلىقىنى ۋە باشقىلارغا ئوخشاش نورمال ياشىيالايدىغانلىقىنى ئېيتتى.

33. مەن دەرھال ۋىزا ئىلتىماس قىلدىم ۋە شۇ يىلى 7-ئايدا ئۇنىڭ بىلەن ئۇرۇمچىدە جەم بولدۇم. يولۇشۇمنى كۆرگىنىمدە ، ئۇنىڭ بەك ئورۇقلىغانلىقىنى (10 كىلوگرام) ھېس قىلدىم ، ئۇمۇ بەك تاتىرىپ كەتكەن ئىدى ، چىرايىدىكى بارلىق رەڭلەرنى يوقىتىپ قويغان ئىدى.

34. يولدىشىمنىڭ يېقىنقى 2 يىلدا جاراھەتنى باشتىن كەچۈرگەنلىكى سەۋەبىدىن ، مەن ئۇنى لاگېرلاردا باشتىن كەچۈرگەن ئىشلارنى سۆزلەپ بېرىشكە زورلىمىدىم. يولدىشىم ئۇنىڭغا يۈز بەرگەن بەزى ئىشلار توغرىسىدا ئاستا-ئاستا ماڭا ئېغىز ئاچتى. ئۇ ماڭا كېچىدە ھەتتا 7/24 كامېرادا چىراغلارنىڭ قانداق يىنىقلىق ئىكەنلىكىنى سۆزلەپ بەردى. ئۇ مۇنداق دېدى: ھەر بىر مەھبۇس كېچىدە بىر-بىرىنى ئۆۋەتلىشىپ نازارەت قىلدۇ ، كېچىدە ھېچكىم ئۇخلاشقا رۇخسەت قىلىنمايدۇ. ئۇ ھاجەتخانىدىن باشقا ئۆينىڭ ھەر بىر بۆلۈكىدا كامېرا بارلىقىنى ئېيتتى.

35. ئۇ تۇنجى قېتىم جازا لاگېرىغا ئېلىپ كېلىنگەندە ، ھاجەتخانىنىڭ يېنىدا تاماق يېيىشكە ۋە ئۇخلاشقا مەجبۇر بولغانلىقىنى ئېيتتى. تۇتۇلغانلارغا ھەر ھەپتىدە بىر نەچچە مىنۇت سوغۇق سۇ بىلەن يۇيۇنۇشقا رۇخسەت قىلىنغان ، ئۇلارغا ھېچقانداق سوپۇن بېرىلمىگەن. ئۇ ئۆزىنى تازىلاش ئۈچۈن كىرى يۇيۇش سۇيۇقلۇقى ئىشلىتىشى كېرەكلىكىنى ئېيتتى. ئۇ ئۇلارنىڭ كامېردىن ئايرىلىشىغا قانداق رۇخسەت قىلىنغانلىقى ۋە دەرس بولغاندا ئاندىن ئايرىلىشقا رۇخسەت قىلىنغانلىقى توغرىسىدا سۆز قىلدى. ئۇ ھېچكىمنىڭ سىرتقا چىقىشىغا رۇخسەت قىلىنمايدىغانلىقىنى ، ئۇلارنىڭ قىلالايدىغان بىردىنبىر بەدەن چىنىقتۇرۇشنىڭ كامېردا ئايلىنىپ يۈرگەنلىكىنى ئېيتتى. كۆپچىلىكنىڭ خىتايچە سۆزلىشى تەلەپ قىلىنغان ، ئۇيغۇر تىلىدا سۆزلىشىش قەتئىي چەكلەنگەن. يولۇشۇم ماڭا بىر قېتىم ئېھتىياتسىزلىقتىن بىر ساقچى بىلەن ئۇيغۇرچە سۆزلەشكەنلىكىنى ، ئۇنىڭ قولغا كىشەن سېلىنىپ ، بىر كۈن ئىشىككە باغلاپ جازالانغانلىقىنى ، يېمەكلىك ۋە سۇ بېرىلمىگەنلىكىنى ئېيتتى.

36. ئۇ مۇنداق دېدى: دۇچ كەلگەن خورلاشلارنىڭ كۆپىنچىسى ئاساسلىقى پىسخىكىلىق. ئۇ نۇتقۇنلارنىڭ توختىماي ئۆيىگە قايتمايدىغانلىقىنى ، يېقىنلىرىنى قايتا كۆرمەيدىغانلىقىنى ، ئۇلارنىڭ سىرتقا چىقىشىنىڭ بىردىنبىر يولىنىڭ ئۆزلىرىنىڭ قولىدا ئىكەنلىكى توغرىسىدا توختىماي سۆزلەنگەنلىكى توغرىسىدا سۆز قىلدى. ئۇ ئۆزىنىڭ پاكىزلىقىنى ساقلاشقا ياردەم بېرىدىغان سوپۇن ، چاچ يۇيۇش سۇيۇقلۇقى ياكى باشقا مەھسۇلاتلار بېرىلمىگەنچە ، تازىلىق ئۈچۈن نۇرغۇن جاپا تارتقانلىقىنى ئېيتتى. ئۇ ھەممەيلەننىڭ غىزالىنىشىنىڭ كامېردا ئىكەنلىكىنى ، ئىشىكتە يېمەكلىك كىرگۈزۈپ بېرىدىغان تۆشۈك بارلىقىنى ئېيتتى. ئۇ يېمەكلىككە ئېرىشىش ئۈچۈن چوقۇم تىزلىنىپ ناخشا ئېيتىشى كېرەكلىكىنى ، شۇنداق قىلغاندىلا ئاندىن خادىملارنىڭ يېمەكلىك بېرىدىغانلىقىنى ئېيتتى. ناخشا ئېيتالمايدىغان ياكى ئېيتمايدىغان ئادەم ئاچ قالىدىكەن.

37. ئۇنىڭ سۆزلىگەن يەنە بىر ئىشى. ئۇ مۇنداق دېدى: ئەگەر كامېردىكى ھەر قانداق ئادەم بۇيرۇققا خىلاپلىق قىلسا ياكى بويسۇنمىسا ، ئۇنداقتا ئۇلارنىڭ ھەممىسى يېمەكلىك ئىمتىيازىدىن مەھرۇم قىلىنىپ جازالىنىدۇ. ئۇ ئۇلارغا يېمەكلىك بېرىلگەندىمۇ ئۆزىنىڭ يېرىم ئەھۋالدا نېمە بەيدىغانلىقىنى بىلمەيدىغانلىقىنى ، يېمەكلىكنىڭ ھېچقانداق ئوزۇقلۇق قىممىتى يوقلىقىنى ئېيتتى. ئۇ ئۇلارنىڭ ھايات قىلىشىغا ئارانلا يېتىدىغانلىقىنى ئېيتتى. ئۇ كۆپىنچە يېمەكلىكلەرنىڭ يۇمشاق ياكى شورپادەك سۇيۇقلۇق ھالەتتە ئىكەنلىكىنى ، شۇڭا نەچچە ئاي ئوخشاش نەرسىنى يەپ بولغاندىن كېيىن چىشىنىڭ بوشىقىغا باشلىغانلىقىنى ھېس قىلغانلىقىنى ئېيتتى. ئۇ مۇنداق دېدى: گەرچە يېمەكلىك چەكلىك بولسىمۇ ، ئۇلارغا ئادەتتە نۇرغۇن ھور نانلىرى بېرىلگەن. ئۇ چىشىدىكى كۈچنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئۈچۈن ، ھور ناننى دېرىزىنىڭ تۈۋىگە قويۇپ ، قاتتىقلاشتۇرىدىغانلىقىنى ئېيتتى. بىر قېتىم ئۇ يىتەرلىك قاتقاندا ، ئۇ ۋە باشقا مەھبۇسلار ئۇنى قايتا قايتا چىشلەپ ، چىشىنى تازىلاشقا ئىشلىتىدىغانلىقىنى ئېيتقان.

38. يولدىشىم ئۇلارنىڭ دەرسلىرىنىڭ كومپارتىيىگە ئائىت ناخشىلارنى ئېيتىش ۋە يادلاشنى ئۆز ئىچىگە ئالغانلىقى توغرىسىدا سۆزلەپ بەردى. ئۇ كىتابلارنى ئوقۇش بىلەن بىللە ، ئوخشىمىغان تەشۋىقات فىلىملىرىنىمۇ نەچچە سائەت كۆرۈشكە مەجبۇر بولغانلىقىنى ئېيتتى. ئۇ ئۆزىنىڭ بەك كۆپ ئوقۇغانلىقىنى ، كۆرۈش قۇۋۋىتىنىڭ بىر ئىككى ئاي توسالغۇغا ئۇچرىغانلىقىنى تىلغا ئالدى. دەرس ۋاقتىدا بارلىق مەھبۇسلار جىنايىتىنى ئىقرار قىلىدىغان نۇتۇق يېزىپ ، ئاندىن دەرىسخاندا ئۇنى ئوقۇشقا مەجبۇرلانغان. ئۇلارنىڭ تۇتۇپ تۇرۇلۇشىدىكى سەۋەبكە ئاساسەن ، ئۇلار خاتا قىلغانلىقى ئۈچۈن كەچۈرۈم سورىشى ، ئاندىن قايتا قىلمايدىغانلىقى توغرىسىدا ۋەدە بېرىشى كېرەك ئىكەن. يولدىشىمنىڭ ئېيتىشىچە ، ئۇنىڭ نۇتۇقى ئۇنىڭ قانداق قىلىپ چەتئەلگە ، تۈركىيەگە ساياھەتكە بارغانلىقى توغرىسىدا بولۇپ ، ئۇ ئەسلى ھەرگىز ھەتئەلگە چىقماس كېرەك ئىكەنلىكىنى ، ئۆزىنىڭ ھازىر خاتالىقىنى تونۇپ يېتىپ ، خىتاينىڭ شۇنداق ئۇلۇغ دۆلەت ئىكەنلىكىنى تونۇپ يەتكەنلىكى ، ئۆزىنىڭ دەسلەپتىلا ھەرگۈز بۇ يەردىن ئايرىلىشنى خالىماسلىقى كېرەك ئىكەنلىكىنى دېگەن.

39. يولدۇشۇم ماڭا تۇتۇپ تۇرۇش ئورنىدىن جازا لاگېرىغا يۆتكەلگەندە ، ئۇنىڭ ئىككى قولى ۋە پۇتىنىڭ كىشىلەنگەنلىكى ۋە زەنجىر بىلەن باغلانغانلىقى ، كۆكرىكىنىڭ ئاستىغا يېتىپ كەلگەن قارا ئۇزۇن خالتىنى بېشىغا كەيدۈرگەنلىكىنى ئېيتتى. ئۇ مۇنداق دېدى: بىر مەھبۇس ئۈچۈن 3 ساقچى ئۇلارنى ئىلىپ ماڭىدىغان بولۇپ ، ھەر بىر تەرىپىدە بىر ساقچى ، كەينىدە بىر ساقچى مەھبۇسنىڭ بېشىنى تۆۋەنگە قارىتىپ بېسىپ ماڭاچقا ، تىك تۇرالمىدىكەن. ئۇنىڭ ئېيتىشىچە ، ئۇلار بىناغا يېتىپ بارغاندا ، ئۇلار كامېرغا يەتكۈچە ئوخشىمىغان بىخەتەر ئىشكىلدىن ئۆتۈشى كېرەك ئىكەن. ئۇ بۇ يەردىن قېچىشنىڭ قەتئىي مۇمكىن ئەمەسلىكىنى ئېيتتى.

40. ئۇ ھەر قېتىم يۆتكەلگەندە ، ئۇلارنىڭ تولۇق تىببىي تەكشۈرۈشىدىن ئۆتكەنلىكىنى ئېيتتى. يولدىشىم گەرچە جىسمانى جەھەتتە باشقا جازاغا ئۇچۇرغانلىقىنى ئىنكار قىلغان بولسىمۇ ، ئەمما ئۇ مەھبۇسلارنىڭ كېچىدە قىيىنلىۋاتقان ئاۋازىنى ئاڭلىغانلىقىنى ئېيتتى. ئۇ بىر ياتاقدىشىنىڭ كېچىدە ئېلىپ كېتىلگەنلىكىنى ، ئاندىن قاتتىق زەخمىلەنگەنگە قەدەر ئۇرۇپ ، ئەتسى ئەتىگەندە قانلىق كامېرغا تاشلانغانلىقىنى ئەسلىدى. ئۇ ساۋاقدىشىنىڭ جىنايىتىنىڭمۇ چەتئەلگە ساياھەتكە چىققانلىقى ئىكەنلىكىنى ئېيتتى.

41. يولدىشىم قويۇپ بېرىلگەندىن كېيىنمۇ پىسخىكىلىق قىيىنچىلىق توختاپ قالماي ، چۈنكى ئۇ يەنىلا ساقچىلارنىڭ پاراكەندىچىلىكىگە ئۇچرىدى. ئۇلار ئۇنىڭ 6 ئاي نازارەت ئاستىدا ئىكەنلىكىنى ، ھەر كۈنى ساقچىخانغا كېلىپ ئۆزىنى كۆرسىتىش ۋە ھۆججەتكە ئىمزا قويۇش كېرەكلىكىنى ئېيتتى. يولدىشىم جاپا-مۇشەققەتلەرنى باشتىن كەچۈرگەندىن كېيىن ، ئۇ ئۇلارغا بوي سۇنۇدىغانلىقى ، ھەمدە ئىمزا قويۇشنى ئەسلا ئۇنتۇپ قالمايدىغانلىقى ھەققىدە ۋەدە بەرگەن. مەن 2019-يىلى

7- ئايدا ئۇرۇمچىگە كەلگىنىدە ، يولدىشىم ئايرودرومغا بارالايدىغانلىقى توغرىسىدا ساقچى خادىملىرىدىن رۇخسەت سوراشقا مەجبۇر بولغان. ئۇ مېنىڭ ئۇرۇمچىدە تۇرغان دەسلەپكى بىر نەچچە كۈندە ئۇنىڭغا تۇڭگان ساقچىسى ھەمراھ بولدى. ئۇنىڭدىن كېيىن يولدىشىم دائىم ساقچىنىڭ تېلېفونى ۋە سىنلىق تېلېفونىنى تاپشۇرۇۋالدى ، ئۇ يەنە ھەپتىلىك يىغىنلارغا چاقىرىلدى. يولدىشىم ساقچىلار ئۆزىنى ئېلىپ كېتەرمۇ دەپ توختىماي ئەندىشە قىلىپ ئۆتەتتى. ساقچىغا ئۇنىڭ ئۆزگەرتىلگەن ئادەم ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىش ئۈچۈن ، يولدىشىم ئىتائەتچان بولۇپ ، ئۇلار ئۆزىدىن نېمە تەلەپ قىلسا ، شۇنى قىلدى.

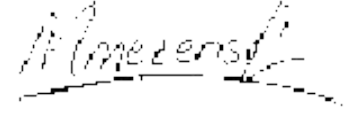
42. 2019 - يىلى دەل مۇشۇ ۋاقىتتا ، مەن ئۇنىڭ راستلىقىنى ھېس قىلدىم. ئۇيغۇرلار ئەمەلىيەتتە جازا لاگېرلىرىدىن قويۇپ بېرىلدى. مەن باشقا نۇرغۇن ئائىلىلەرنىڭ يېقىنلىرى بىلەن جەم بولغانلىقىغا شاھىت بولدۇم. تولۇق قويۇپ بېرىلمىگەن باشقا كىشىلەرنىڭ ھەر ھەپتە ئۆيىگە كېلىشىگە رۇخسەت قىلىنغان. تەلپىمىزگە ، يولدىشىم ئەزەلدىن مەجبۇرىي ئەمگەك لاگېرىغا ئېلىپ كېلىنمىدى ، ئەمما مەھەللىمىزدىكى بۇ لاگېرلاردا ئىشلەۋاتقان ئۇيغۇرلارنى بىلەتتىم. ئۇلارنىڭ بەزىلىرىنىڭ ھەپتە ئاخىرىدا ئۆيىگە قايتىپ كېلىپ زىيارەت قىلىشىغا رۇخسەت قىلىنغان ، ئەمما بۇ لاگېرلاردا غايىب بولۇپ ، قايتا خەۋەر ئالالمىغانلارمۇ بار. سىز پاراڭلاشقان ھەممە ئادەمنىڭ ، جازا لاگېرىغا ئېلىپ كېتىلگەن بىرى ياكى تونۇيدىغان بىرى بار.

43. مەن ئۇنىڭ بىلەن ئۇرۇمچىدە يەنە 6 ئاي تۇرالايدىغان بولدۇم ، ئاندىن ۋىزىمىنىڭ ۋاقتى توشتى. مېنىڭ تاللىشىم يوق ئىدى ، مەن ئاۋسترالىيەگە قايتىپ كەلدىم. بۇ جەرياندا يولدىشىم ئىككىمىز خىتاينىڭ ئۈندىدار دىگەن ئەپپى بىلەن ئالاقىلىشىپ تۇراتتۇق. ئاندىن تۇيۇقسىز 2020 - يىلى مايدا ، يولدىشىم مېنىڭ ئۇچۇرلىرىمغا جاۋاب بېرىشنى توختاتتى ، ئاندىن ئائىلىسىدىكىلەر ئارقىلىق ئۇنىڭ ئىككىنچى قېتىم تۇتۇپ كىتىلگەنلىكىنى بىلدىم. يەنە كېلىپ ئۇلارنىڭ ئۇنى تۇتۇپ تۇرۇشىدىكى سەۋەب ئۇنىڭ تۈركىيەگە بارغانلىقى ئىدى. يەنە كېلىپ ، ساقچىلار ئۇنىڭدىن نېمىشقا تۈركىيەگە بارغانلىقى ۋە ئۇ يەردە نېمە ئىش قىلىۋاتقانلىقى توغرىسىدا سوئاللارنى سوراۋاتاتتى. ئىككىنچى قېتىم ئۇ 3 ئاي تۇتۇپ تۇرۇلغان ، ئاندىن ئاۋغۇستنىڭ ئاخىرىدا قويۇپ بېرىلگەن. ئۇ ئۆيىگە قايتىپ كەلگەن ، ئاندىن قويۇپ بېرىلىپ 1 ئايدىن كېيىن ، ئۇ ئۈچىنچى قېتىم تۇتۇپ كىتىلگەن. بۇ قېتىم ، ئۇلار باشقا شەھەردىن كەلگەن ساقچىلار ئىدى ، بۇ قېتىم ئۇلار پايتەخت شەھىرىدىن 600 كىلومىتىر يىراقلىقتىكى قۇمۇل شەھىرىدىن كەلگەن ؛ ئۇلار يولدىشىمنى تۇتۇپ كىتىپ ۋە ئۇنى قۇمۇلدىكى بىر تۇتۇپ تۇرۇش ئورنىغا سولاپ قويغان.

44. 2020 - يىلى 9 - ئايدىن باشلاپ مېنىڭ يولدىشىم بىلەن بولغان ئالاقەم پۈتۈنلەي ئۈزۈلدى. شۇنىڭدىن كېيىن ئۇنى كۆرمىدىم ياكى ئۇنىڭ بىلەن سۆزلەشمىدىم. مەن ئۇرۇمچىدىكى ئالاقىلىرىم ئارقىلىق بۇ يىل 4 - ئاينىڭ 1 - كۈنى يولدىشىمنىڭ 25 يىللىق قاماق جازاسىغا ھۆكۈم قىلىنغانلىقىنى ، ئۇلار يولدىشىمنىڭ تۈركىيەدىكى چېغىدا بۆلگۈنچىلىك پائالىيەتلىرىگە قاتناشقانلىقىنى ئېيتتى. ئۇ گۇمان قىلىنغان جىنايەت بىلەن ، ئۇ تۈرمىگە تاشلانغان.

45. گەرچە دەسلەپتە چەتئەلگە ساياھەتكە چىققان ئۇيغۇرلار ۋە «دىندار» ئۇيغۇرلار نىشان قىلىنغان بولسىمۇ ، ئەمما ئۇلار ۋەزىپە قىلىنغان ساننى تولدۇرۇش ئۈچۈن ، ساقچىلار سەۋەبسىزلا ئۇيغۇرلارنى تۇتقۇن قىلىشقا باشلىغان. قويۇپ بېرىلگەن كېيىن ئەركىندەك كۆرۈنگەن ئۇيغۇرلار ، ئۇزۇنغا بارماي ، 2020 - يىلىنىڭ بېشىدىن باشلاپ قايتا يىغىۋېلىندى ۋە قايتا قولغا ئېلىندى.

مەن بۇ گۇۋاھلىق باياناتىنى ئوقۇدىم ۋە ئۇنى چۈشەندىم ۋە ئۇنىڭ مەزمۇنىغا قوشۇلدىغانلىقىمنى جەزملەشتۈردۈم. مەن بۇ باياناتنىڭ ئۇيغۇر سوت مەھكىمىسىنىڭ تور بېتىدە ئېلان قىلىنىپ ، توردا كەڭ خەلق ئاممىسىغا تەمىنلىنىدىغانلىقىنى چۈشىنىمەن.

ئىمزا:
چېسلا: 24.08.2021